

დროშა

გამოდის ყოველ დღე ორშაბათს გარდა.

«დროშის» რედაქცია — სიმონსონის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, 1-ლი კლასიკური გიმნაზიის უკან.
ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში რედაქციაშივე, ქუთაისში, ქილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცნობურებათაგან ადრესი: В. Тифлисе, въ редакцію «Дроша»
ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით—8 მ. 50 კ.; 10 თვით—8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ., 8 თვით—7 მან.; 7 თვით—6 მ.; 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვ.—4 მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

ფასი განცხადებისა: სტრუქონზე რვა კაპ.; განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზე.
თუ საქართველო მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოწმებს დასახელებს გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდავად წერილებს რედაქცია ვერ დაუბუნებს ავტორს.
ცალკე ნომერი «დროშისა» ღირს 5 კაპეიკი

დღესასწაულის გამო შემდგომი ნომერი გაზეთისა საშაბათს გამოვა

არწრენის თეატრი.
კვირას, 19 თებერვალს
ბენეფიცი.

ქართული დრამატული დასის ამხანაგობისაგან წარმოდგენილი იქნება
საგოგლო!

ღრამა 5 მოქმედებ. და 6 სურათად
ჭრანცუხულიდგან გადმოკეთებული
თ. დ. მისთაისიანთან.

ანტრაქტებში დაუკრავს ორკესტრი
ლეკერ-შენკის მოთავეობით.
დასაწყისი 8 საათზედ. (1—1)

ჟ. ა. კლიმის პეტერბურდელი
საბანკირო კანტორა აცხადებს,
რომ მან დანიშნა თავის აკუტად
ქ. ქუთაისში, 5% შინაგანის მოგები
ბითი სესხის ბილეთების გასაყიდ
ველად—თვე და თვე ფულის გა
დანდით,—და დასაზღვევლად.

ბ. ნი ილია ჰუმონი,
რომლისადმიც მივმართავთ ყველა
მსურველებს დაწვრილებითი პი
რობების შესატყობლად. (5—2)

შეატრების მოსარჩლეთი
თბილისი, 18 თებერვალს.
ხვალ, თბილისის სათავად-აზნაურ-
რო ბანკის ზალაში თავს მოიყრის
თბილისის მაზრის თავად-აზნაურობა

იმავე საქმის გადასაწყვეტად, რომელიც
ზორის თავად-აზნაურობამ თვისდა სა-
სახელოდ ისე ჩინებულად დააბოლოვა
ზორის მაზრის თავად-აზნაურობამ.
ამ ყოველად სასიკადულო საქმეს, რო-
გორც შევიტყეთ, თბილისის მაზრა-
ში ბევრი სხვა-და-სხვა მტერი გამოს-
ჩენია, (რომელნიც, საქვეყნოდ რომ
ვერ ჰხედვენ წინააღმდეგობას, აქა იქ
სინილისის ეიწრო მისახვევ-მოსახვევში
დაძვრებიან და ხალხს უსისინებენ, რა
ჩვენი საქმეა მაგისთანა გადასახადები,
ვინ თავად-აზნაურობა და ვინ გადა-
სახადების გაწერაო.

ამ ყოველი კეთილი საქმის ხელის
შესაშლელად გამზადებულ მტრებს
აუწყებდათ, რომ ქვემძრომთა სისინი
მაშინ არის საშიში და მოსარიდებე-
ლი, როდესაც სისინთან ერთად შხა-
მიან კბილსაც გამოიჩინენ. მაგრამ
როდესაც მოწინააღმდეგეთა მოსაგე-
რებლად შხამის მაგიერად ლორწო-
იან ნერწყვის მეტს ვერას მოინახვენ
თავიანთ გადატაკებულ სიტყვიერების
არსენალში, მაშინ მათი სისინი მხო-
ლოდ ზიზლსა ჰბადავს კეთილის საქ-
მის მომხრეთა შორის და სხვას არა-
რას.

ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, რომ
თბილისის მაზრის თავად-აზნაურობა
არ მიჰხედავს ამ უბადრუკთა ენის
კარტალს, ძმურად მხარს მისცემს
ზორის მაზრას ამ სამაგალითო საქ-
მეში და მიანებებს თავს რათა შეკედარ-
თა მარხონ თვისნი მკედარნი.

შერ მიხილი, გულ-მოკლული
შრომისაგან განისვენებს,
მაგრამ შიმშილი და ხვედრთან
ბრძოლა ძილშიც არ ასვენებს.

ბევრი ტანჯვის განაცადი
ზეზეულად ჩამომდნარა,
დაუცია უმართლობას,
მაგრამ ჯერედ არ მომკვდარა...

არც მოკვდება!—თუმცა კი ტანჯვა
ძიდევ ელის მას მრავალი,
მაგრამ ყველამ რად არ იცით,
რომ მისია მომავალი?!

იმისთვისაც გათენდება
და დადგება გაზაფხული,
ხვალ ნაყოფებს გამოიღებს
ღღეს ნათესი მიწა-ხნული;

ხელში მარდად ნამგალს იგდებს,
რა იშოვნის იგი ალოს,
და გმირულად გამოსთბავს
პურში გამორეულ ლეალოს.

ძირიანად ამოაგდებს
კეთილ თესლის წამრდილეულსა

შინაური ძროხისა წერილი რედაქტორთან

ბ. ნო რედაქტორო! თუმცა მე
არ ვეკუთვნი თავად-აზნაურობის წო-
დებს, მაგრამ ის განათლების საქმე,
რომელიც ამ უკანასკნელს დროს
დაწყებულია ხსენებული წოდებისაგან,
ასეთი პატიოსანი საქმეა, რომ მას
ყოველმა რიგიანმა კაცმა ხელი უნდა
გაუშარტოს; ამიტომაც მე, თავად-
აზნაურობის ნება-რთვით, ვაღიარებ
ერაცხ ჩემს თავს შევიტანო ამ საქმი-
სათვის სამი წლის განმავლობაში ოც-
დაათი თუმანი. მთხოვთ, თქვენი გა-
ზეთის მეოხებით აუწყოთ, ვისიც ჯერ
არს, ეს ჩემი შეპირება.

გორის მოქალაქე ნ. ხუდადოვი.

ჩვენი სასულიერო წოდება
თითქო ერთგულად შეუდგა ქართუ-
ლი გალობის აღდგენას. აქამდის ამ
საქმეს ის უშლდა, რომ ორი ერთი-
ერთმანეთის მოწინააღმდეგე დასი
სხვა-და-სხვა გალობას რჩებოდნენ:
ლიხთ-იქითელებს ბურული გალობის
აღდგენა სურდათ, ლიხთ-აქითელებს
კი იმ გალობისა, რომლის მკოდნე-
ნი არიან ძმანი ქარბელაშვილები.
მთხმამ-თს საღამოზედ ამ საქმისა-
თვის განგებ დანიშნულ კრებაზედ,
რომელზედაც დაესწრნენ ბევრი სა-
სულიერო და საერო პირნი და აგ-
რეთვე ბ. შორიძე და დირიჟორი აქა-
ური ორკესტრისა ბ. ტრუფი, ეს ორი
მხარე ერთმანეთში მორიგდა და გა-
დასწყვიტეს გალობის ორ-ხმად გადა-
ღება: უნდა ბურული კილოთი ცალ-

და მომავლით გაინარებს,
დაივიწყებს წარსულ-ძველსა;

მით ღღემდე სხვებს, გაუღიმიებს
გაზაფხულზედ მასაც ბელი
და ყოველ მხრივ იამაყებს
თავ-მომწონე, ვითა გელი.

მაგრამ მძინარს მომავალი
ძილშიდაც არ ესიზმრება,
მხოლოდ, რა შეიღს მოგონებს,
შეკრთება და ეღვიძება;

ძვირფასს შობილს გულში იკრავს,
მუბნება: «პატარაო, ...»

ცასჯლი.

ჩვენი თავად-აზნაურობა

შველაფერს მოვიფიქრებდი, ბევრს
უკანაურობას წარმოვიდგენდი,—და-
ვიჯერებდი, მაგ., რომ თებერვლის
გასულს მზე დასაველეთიდად მოჰყვება
ამოსვლას; მაგრამ იმისთანა ამ-
ბავს, რომელიც უკანასკნელ ხა-

კე გადიღას, ქარბელაშვილის კილო-
თი ცალკე. მსე ვათავება საქმისა, იმედი
გვაქვს, მოსპობს განხეთქილებას და
მთელი ქართველი სამღვდლოება მი-
იღებს მოწინააღმდეგობას ქართული გა-
ლობის აღდგენაში.

ამ კრებაზედ ბ. შორიძესა და
ტრუფის — ორთვე გამოუტყუნებიათ
სურვილი სრულის საეკლესიო გა-
ლობის ნოტებზედ გადაღებისა, თუ
გალობის კომიტეტი ფასს არ და-
ზოგავს. ძრებას მიუხდეთა ამ ორის
პირისათვის ნოტებზედ სამი ხმის გა-
დაღება გამოსაცდელად და რომელიც
კი ამ ხმებს უფრო კარგად და უფ-
რო ქართულის კილოთი გადიღებს,
იმას მიენდობა მთელის გალობის შე-
დგენაც.

ძახეთიდად გეტყობიან,
რომ გალობა-მხრის სოფლებში, მეტად-
რე შაქრისაში ყოვან-ხელო ძალიან
გაერცლებულია და ბავშვებს ძალიან
აზიანებსო.

სიღნაღიდად გეწერენ: ზორისა
და ლეშეთის თავად-აზნაურობამ კი
ისახელა თავი, გაიწერა ფული სას-
წავლებლისათვის ჭონდის შესადგე-
ნად, მაგრამ სიღნაღის მაზრაში ამ
საქმეზედ ჯერ ჩამი-ჩუმოც არ ისმის.
წარსულს შემოდგომაზედ ბ. მაზრის
თავად-აზნაურობის წინამძღოლმა
შეჰყარა თავად-აზნაურობა და გააწე-
რინა თვისის კანცელიარიის შესანა-
ხავად საჭირო ფული. იმედი გვაქვს
ბ. წინამძღოლი ეხლაც არ ჩამორჩე-
ბა უკან სხვა მაზრების წინამძღოლთა

ნებში თავად-აზნაურობამ მიაყენა თავის
კეთილ-შობილებას, ამას კი ჩემს
ღღემო ვერ წარმოვიდგენდი და ვერც
დაიჯერებდი, რომ საკუთარი ყურით
არ გამეგონა. თავად-აზნაურობა,
რომელიც უკუნითი უკუნიამდე სულ
იალალზე დაიარებოდა, თავისუფალი
რამიე მოგალოცობიდა, რამიე გადასა-
ხადიდა; თავად-აზნაურობა, რომე-
ლიც მიჩვეული იყო—თითონ ეხდე-
ვინებინა სხვებისთვის ხარჯიცა და
ბორჯიც, მერე სულ თავისავე სასარ-
გებლოდ,—უცებ ასეთი ამორჩეული
ნაწილი კაცობრიობისა თითონა ხდე-
ბა მოხარჯედ, მერე თავისივე საკუ-
თარი განკარგულებით, სურვილისა-
მებრ თვისისა, იღებს კეთილშობილს
კისერზე რაღაც უკანაურს გადასახადს.
ისიც რისთვის? არა რომელიმე დარ-
ბაისლური მეჯლისის გადასახდელად,
არავისივე განბრწყინებულთა გვამის
პატივისცემლად, რაიცა ხშირად იკო-
დენ და სამაგალითო წვეულობასაც
გამართავენ ზოლომე,—არამედ რა-
ღაცა სასწავლებლის დასაარსებლად...
რა დროს შევესწარით, თქვენი ქირი-

«დროშისა» ჟელტონი, 18 თებერვალი

მძინარე დედა
სარკმელიდამ მთვარის შუქი
ღაღონებით იყურება
და მშრომელის ღარიბ ლოკინს
მკრობა და ეწურება;
ძველ კონკრებში გახვეული,
მას ყმაწვილი უწვდის ხელებს,
მზიდება, «აღუ-აღუს»,
ლეულუნებს და შეღიმილებს;
და მნათობიც ტანჯვის შეიღსა
მხიარულად დაჰხარის თავს,
ტურში ჰკოცნის, უკამათლებს
სხივებსა და გულში იკრავს.
შეაწვილთანვე მიწოლილი
ძილში ბოდავს მისი ღედა
და ვინ იცის, ტანჯულ ძილში
რაზედ ჰქვირობს, ან ვისზედა?!

ჯაფისაგან დასუსტებულს,
საცოდავს და შესაბრალებს,
არეინ იცის, შიგნით გულში
რა ცეცხლებიც უტრიალებს!

და მოიწვევს თ...
გასაწერად...
იმ საქმისათვის, რომელიც...
არ იარაღად ნაკლებად საქირო...
არის.

«დროების» კორმისკონდენსია.

ქანთი. სოფლებთან შედარებით,
ქალაქებში ცხოვრება გაჩაღებულია.
ბილეთ, მაგ., ამ ცოტა ხანში, აქ
შესდგა საფაქრო დამზადებელი საზოგადოება,
დაარსდა გამსესხებელი-შემ-
ნახველი ამხანაგობა, დაფუძნდა ლა-
რიბი ქალებისათვის პირველ-დაწყებითი
სასწავლებელი, შესდგა მგალო-
ბელთა მუდმივი გუნდი, რომელმაც
გუშინ კონცერტს გამართა, აქვე
სდგება «სასოფლო ფოსტის საზოგადოება»
და სხვანი...

სრულიად სხვა სურათს წარმო-
გვიდგენს ქალაქ-გარეშე ცხოვრება—
სოფლებში. მოერია თუ არა სო-
ფელს ბინდი, — წყნარად ჩაიკეტე შენს
ბუნებში, ივანეშვი და მიეცი ძილს
თავი. ბაილიძე ისე წყნარად, ჩაიცივი,
წყნარად გადი-გამოდი, წყნარად იმუ-
შავე, წყნარად სვი და ჭამე, ვიდრე
ბინდი ხელ-მეორედ არ მოერევა სო-
ფელს და აღრეულად ძილი არ წა-
გართმევს თავს... არ არიან აქ არც
ხმოსანთა სხდომანი, თვისი მჭერ-
მეტყველური და ვრცელი ბაასით.
ცხოვრების წარმატებაზე და გაუკე-
თესობაზე, — არცა მთავრობათა გა-
ხარებული მოქმედება სჩანს აქ, არც
სასწავლებლებია ნორჩთა ჭკუა-გონე-
ბის და გრძობის განვითარებისათვის,
არც ვაჭართა ანგარებითი აღმ-მიცე-
მობა, არც ქარხანათა დაუწყნარებე-
ლი მუშაობა, არც თეატრები, არც
კონცერტები და, რაც უფრო ყვე-
ლაზე გულის საკლავია, არ არის არც
ის გატაცებული ლტოლვა-მისწრაფე-
ბა უმაღლეს მიზანთადმი, რომელსაც

სიამოვნებით შევხედვით ხოლმე ქა-
ლაქებში...
ამიტომაც არ არიან სოფელში ის
მკვიდრად შეკავშირებულნი წრენი,
რომელნიც საქვეყნო საქმის ფიქრში
და ზრუნვაში ატარებენ...
მართლაც, რა შეადგენს სოფლებ-
ში საზოგადო საქმეს, საზოგადო სა-
განს, რომელიც ახალისებს ცხოვრე-
ბას და აძლევს მას კუთვნილს მშვე-
ნებას? ასეთი საქმე არა სჩანს აქ. მი-
სი ადგილი დაუჭირია კერძო თავ-
მოყვარეობას, კერძო შურის-ძიებას.
ბათენდება და გესმის: ვილა-ცას ჩემი
ცხენი დაუჭირია, გულში დანა და-
უჭირავს და მოუკლავს; — ვილა-ცას
ფუტკრით და თაფლით საგვ გეჯე-
ბი მოუპარავს ჩემთვის, გარეთ გაუ-
ტანია, ფუტკარი დაუხოცნია, თაფლი
ამოუღია და წასუღია; — ვილა-ცამ ცეც-
ხლი წაუჭიდა ჩემს სათიფეს და სრულ
ფერფლად მიქცია საქონლის უკანას-
კნელი საკვებად; — წუხელ ავაზაკმა
ცეცხლი მიჰსცა ჩემი სახლის სახუ-
რავს და სულ ერთიანად გადამბუგა; —
გუშინ-ღამ ხარ-კამბეჩი გამომიჩრქვეს
გომურადამ, წაახსეს და დამლუბეს...
მა არის სოფელთა სულის სა-
ზრდო, მუშაობის მასალა. სხვათა
შორის, ხშირად ამისთანა მოვლენა-
საც შევხედვით: მაგ., ერთს ართა-
ნელს გლვებს შეურთავს ქვრივი ღე-
და-კაცი, რომელსაც თან მოჰყოლია
ორი წლის ვაჟი შვილი. მძარს ისე
შესჯავრებია საწყალი პატარა გერი-
შვილი, რომ თურმე ყოველ ღღე-
ცემა-ტყეპითა ჰკლავს. მისი მხეცური
შურის-ძიება მითი თავდება, რომ
ერთხელ, ღედის წინაშე, მოაბავს
ბავშვს ყელზე წნელს, უნდა დაე-
ხრხოვო და გადისერის კარში. ამის
მნახველს ღედას იქვე გული შეუ-
ღონდება და, როცა მოასულიერებენ,
აღმოჩნდება, რომ საბრალო ღედა
მწუხარებამ ჭკუიდან შეშალა...
ღიან, ბატონებო, ზარ-დამცემ უფე-

რულობას წარმოგვიდგენს სოფელთა
თა აწინდელი ცხოვრება და ხსნა კი
არსიადამა სჩანს!...
ამ გვარმა არა სანუგეშო საზო-
გადობრივმა მდგომარეობამ შეაყენა
და თითქმის ერთს წერტილზედ გააჩე-
რა ჩვენი სოფელელების ჭკუა-გონე-
ბის და ზნეობის წარმატება. შბრალო
წერა-კითხვა ხომ რა არის და, იმა-
საც კი მოკლებულია ძანეთის სოფ-
ლელთა უმეტესობა. და ან საიღამ
იქნება წერა-კითხვა გაერცვლებული,
როდესაც აღარც უწინდელეზური შეი-
ლების მიხარებაა ნასწავლ პირებთან
და არც ახლანდელი სკოლები! მა-
თალია, მთელს მაზრაში ათიოდე სკო-
ლა მოიპოვება, მაგრამ 50,000 სუ-
ლისათვის რა უნდა იყოს ათი სკო-
ლა? — მითი წვეთია, მეტი არაფერის...
ახლა თითონ ეს სკოლაც რა შეი-
ლია? ბარეგნობით ხომ რაღაც მათი-
რალი სახე დაუდგია მისთვის გარე-
მობადა, და შინაგანის მოქმედებით
და განწყობით ხომ ღმერთმა შენა-
ხოს! ამენებულნი უცხო ნიდაგზე,
ნატამალადაც ვერ აღწევენ თავიანთ
ნამდვილს დანიშნულებას: მოზარდი
თაობის ჭკუა-გონების განათლებას,
შეხედულობის და ცნებათა გაფარ-
თებებს, მის გრძობების გლევიებას,
მის არსების გადამიანებას. მათი უც-
ხო ნიდაგზე ავებულება არის მიზე-
ვი, რომ ჩვენი ხალხის გონებრივს
გახსნილობას არავითარი წარმატება
არ ეტყობა. მათეე არის იმის მიზევი,
რომ ჩვენს ხალხში სრულგებობა შეს-
დგა სკოლის საქმე, ე. ი. სკოლები
აღარ იხსნება ჩვენში...
ამ ჭკუა-გონების გაუნათლებლო-
ბისაგან, შეხედულობათა და ცნებათა
სიფიწროისაგან წარმოსდგება, რომ
ცრუ-მორწმუნობა უკიდურეს ხარის-
ხამდის არის ჩვენს ხალხში მოღებული
და გაერცვლებული. «მსა და ეს წყა-
რო დაშრაო, რადგანაც იქილამ ახ-
ლად მშობიარე ღედა-კაცმა წყალი

დალიაო», თუძვა წყაროს დაშრა-
ბის მიზევი ახლო-მახლო ტყის გაჩე-
ხა იყო. «მსა და ამ სამკურნალო
წყალს (რომელიც ბევრგან მოიპო-
ვება ჩვენი მთებში) უწინდელი ძალა
დაეკარგაო, რადგანაც ღედა-კაცები
ბანაობენ შიგაო», თითქო უწინ კი
მართო კაცები ბანაობდენ!
აი, სხვათა შორის, ცრუ-მორწმუ-
ნობით როგორ ისარგებლა ერთმა
მარილესელმა (სოფელია ზემო-ძახეთ-
ში) გლვებმა შ—შვილმა. ამ გლვებმა
დაადგო ხმა, რომ ამა და ამ ადგი-
ლას აღმოვაჩინე ერთი ქოცო, სულ
ვერცხლის ფულით საგვო, მაგრამ
ჯერ არ ამომიღია, რადგანაც იგი ან-
გელოზებისა და დაპატრონებული
გველებისა მეშინიანო. მს ამბავი ნელ-
ნელა ისე გაუჯდა სოფელთა გლე-
ხებს ვაჭრებს და რომ ყველამ უმეტესის
პატივით დაუწყეს ამ კაცს ქცევა; უახ-
ლოვდებოდენ მას ჰპატროვნენ წვე-
ულებებში, ეფერებოდენ და სხე.
ისარგებლა ამით ჩვენმა შ—შვილმა
და სხვა-და-სხვა საქიროებისათვის დას-
ტყუა ფული (რომლის მაგიერ ის
ჰპირდებოდა ნაპოვნი ხაზინის მოზი-
რეს გაგხდიო), რამდენსამე პირს.
მითი ამ უკანესკენლთაგან კაცსაც
კი ავზანდია ღამით სადარაჯოდ იქ,
სადაც შ—შვილის ჩვენებთ ხაზინა იყო
ჩაფლული. მართხელ ესევე შ—შვილი
ეტყვის რამდენსამე გლვებს: «წამოიყვა-
ნეთ დიდი თხა, ისე კი, რომ გზაზე
არ დაიხსაელოს; თხა ხაზინაზე ეშმა-
კებს დაუხსრჩოთ და მაშინ ეშმაკები
ხაზინას ჩვენ დაგვანებებენო». ისინიც
იჯერებენ, აიყვანენ დიდს თხას და
მიჰყავთ; მაგრამ თხა გზაზედვე და-
ეხრჩობათ, რადგან, მეტის ერთგუ-
ლებით, პირზე მაგრა ჩაეჭირათ ხე-
ლი — პრამცქარ დაიკინოსო. მამა-
სახლისმა და სხვა კაცებმა უთხრეს
ერთხელ შ—შვილს: წამო გვაჩვენე
ის ხაზინა, შენ განზე დადექ, ჩვენ
ამოვიღებთ, დეე ჩვენ გვაქონ ავმა

მეთ?... ზერ ხომ იყო და ცო-
ტობით შეგვარიგეს იმ შეური-
გებელს აზრსა, რომ კეთილშობილე-
ბას უნდა წაერთვას რაიმე მფლობე-
ლობითი უფლება გლვებ-კაცობა-
ზეო. მერე ეს აზრი გაამართლეს...
თავად-აზნაურობას აღარ შეეძლო
უწინდებული ნავარდობა თავის ნაყ-
მეების ავლა-დიდებაში, აღარა ჰქონ-
და ნება დაეტერთა იგინი სხვა-და-
სხვა გადასახადებით... ამ ჭირს, რა-
საკვირველია, დიდი გაძლება უნდა-
და; მაგრამ, მადლობა ღმერთს, კი-
დეე გულის გამაგრება მოსახერხებე-
ლი იყო, ამისთანა ვაგლახს გაუძ-
ლებდა კაცი.

მაგრამ მოდი შენა და გაუძე-
ლი იმისთანა ახლომოდურს ჭირს...
ჩვენ მაშინ გაუძებით ღირსეულ
აღამიანებად, როცა ხარჯს გავი-
წერთ და გაიკეთებთ ჩვენს საკუ-
თარს სასწავლებელს, ჩვენი შვილების
გამოსახდელად, — იძახიან თითონ
აზნაურებივე...

მოდი, გულო, და ზედ შუაზე ნუ
გაიბობი! «შენა ჩვენ შვილებს გზა
ფუჩენოთ, რომ სამარეში მათი ცოდ-
ვით არ ვიწვებოდეთო. შენა მიეცეთ
სახსარი სწავლა-განათლების მოსაპო-
ვებლადო». ღმერთო, ჩემო, რა
გაუხდათ ეს რაღაც სწავლა-განათლე-
ბა! ღამის არის ყოველივე დაიფიწ-
ყონ და მართო ამ უგვანობაზე-ღა-
ილაპარაკონ, მისკენ-ღა მიესწრაფე-
ბოდენ. მითომ რა მინდაო? ნეტავი
არა ჰხედადენ მაინცა, რომ რაც კა-
ცი სწავლაში შედის, იმდენი ჭკუაზე
უკაცრაოდა რჩება, ჰხდება გაუგება-
რი და ბოლოს ისეთს წერტილამდის
ადის, რომ დარბაისელ კაცს მასთან
ხმაც არ ამოვლება. ნუთუ ამის გუ-
ლისათვის ჩვენ თავები უნდა ვადა-
ვაკლათ ჩვენს შვილებს! ამის გულის-
თვის გავიმეტოთ ჩვენი გვარიშვილო-
ბა და მივაყნოთ მას გაუგონარი შე-
ურაცხება... ჩვენვე გაგხდაოთ ჩვენი
თავი მოხარჯედ!...
აბა, ამაზე იტყვიან, აი: ღმერთს
რომ კაცის დასჯა უნდა, პირველად
ჭკუას წართმევსო...

ნეტავი, როცა მართლა სასიკეთო
და სასიკადულო საქმეა, მაშინ მაინც
იცოდენ ასეთი ერთგულობა, პირის
მიცემა და თავის გატანა, — დღეს ჩვენც
ვიქნებოდით ხალხში ჩარეულები. ბა-
ნა თავად-აზნაურობას ამდენათევე რომ
თავს გამოვდო, დღემდის პრიკაზის
ვალს არ გვაპატიებდა მთავრობა...
მხლაც კიდევ დაგვიანებული არ
არის... მხლაც შეიძლება დაფაცურ-
დეს კაცი და ისარგებლოს ახლანდე-
ლი მთავრობის მიმართულებით. მაგ-
რამ, ეთქვათ, ბატონ-ყმობას აღარა
ემველებოდეს-რა, ეს პრიკაზის საქმე
ხომ ცხადია — ერთი რიგიანი თხოვნა
და იმისი ჯანი — დღეს ამ ვალის პა-
ტიობაზე არა მართო ჩვენი კეთილ-
შობილობა, არამედ თითონ ჩუხეთის
სახელმწიფო პირნიცა ჰფიქრობენ.
მაგრამ არა. ბაუგონიათ აჭორიზ-
მა: «თუ თავი კაცსა თან ახლავს,
ღარობად არ ჩაითვლებიო», და ერ-
თი საძაგლად იჭიმებიან — უნდა შეი-
ლები გამოგხარდოთო, ეს არის ჩვე-
ნი ავლა-დიდება, ეს არის ჩვენი სიმ-
დიდრეო. ბინდაც რომ ასე იყოს,

განა სხვაფრივ არ მოეხერხება საქმეს.
ბანა არ შეიძლება ჩვენი შვილების
გამოზღა, თუ კი ეს მართლა საქი-
როა, ისე მოგვეხერხებინა, რომ ჩვენ
ცალი ფულიც არ დაგვხარჯოდა?
თითქო გლვებ-კაცები იყვენ ჩვენი
კეთილშობილნი — ხარჯი გავიწერო-
თო. აქ დასაძრახისი არა არის-რაო.
მამ რა ღვთის რისხეაა, რომ დასა-
ძრახისი არ არის... მთასიც ხომ
ათეთროთ და ალაშაზოთ, ხარჯი
მუდამ ხარჯი იქნება.
* * *
და აბა ძნელიც ეს არის, თუ მკი-
თხავთ, თორემ განა მართლა იქამდის
დაცარიელებულია თავად-აზნაურო-
ბის ჯიბე უბე, რომ მაგისთანა გრო-
შების შექუჩება გაუძნელდეს. თუკი...
ახერხებენ და თათქმის ყოველ მაზრაში
აქეთ საკუთარი სასწავლებლები, თუკი
იმათ მთელი ერთი სემინარია მოახერ-
ხეს მბილისში და ეს რამდენი ხანია,
ინახავენ მას; თუ ისინი ამასაც არ
აჯერებენ და ახლა მეთათისის სემინა-
რიას აკეთებენ... — ჰო, თუკი ჩვე-
ნი... მღვდლები მოაგვარებდენ ასეთს

ანგლოზებმა და გველებმა. ჩაიღო ში—შვილმა ერთი რალატი ხატი უბე- ში და გაუძღვა ხაზინისთვის გამგე- ლეზულს გლენებს წინ. მაგრამ რა მივიღენ ხაზინის ადგილას, ამოიღო ში—შვილმა უბიდამ ხატი, დაასვენა მიწაზე და შემდეგ ხალხს ეჩვენა, ე- თომც დაემუნჯდო. შლენები ეუბ- ნებიან: «გვაჩვენე, სად არის ხაზინა, შენ განზე დადექ და ჩვენ მოეთხრო- თა». მაგრამ ში—შვილს ენა ღებდა და ხმას ვერ იღებს. «მე, წაიღეთ, შვილთა—სთქვეს გლენებმა—აემა ან- გლოზმა ამ კაცს ენა დაუბა, აქ ჩვენც არა დაგვემართოს რაო... და გამოსწიეს შინისკენ ცარიელებმა. აქამომდე კიდევ დარწმუნებულნი არიან, რომ ში—შვილმა მართლაც იცის სადღაც დამარხული ხაზინა, რომელსაც ეშმაკები და გველები და- პატრონებიან.

კანთ-კანოსი.

უცხოეთი

—სინკათის დაცემამ ძლიერ ააღუ- ჳა საზოგადოებრივი ინტელის და გერმან- ის ინტელისლები, რომელნიც ეგვიპტეში ცხოვრობენ. ვაჩინდგან იწერებან ინტ- ლისურს გაზეთებში, რომ, როდესაც აქაურმა ინტელისებმა შეიტყეს სინკათის აჯანყებულების მიერ დახურება, სირცხ- ვილისაგან თავბრუ დაესხათ და შვე- ლსაგან მარტო ისღა ისმოდა—შერცხ- ვა ინტელისი, განჭრა მისი სახელი, მი- სი დიდება, მისი გაკლენა.

თვით ინტელისიდან საშინელი შთა- ბეჭდილება იქონია ამ შემთხვევაში. ვა- ჳეს თუ არა ეს ამბავი, მაშინათვე შეი- უარა მინისტრთა რჩევა, შეაქმნა ამ სა- განზე შალატში განცხადებულ ბასი, სამინისტროს კიცხვა, ლანძღვა და სხვა. აი რა ამბავი უოფილა 12 თებერვალს (ახ. სტ.) ზემო შალატში, რომელსაც

ქტონის სხდომა, განსაკუთრებით ამ საგ- ნის შესახებ: სხდომის დაწყებისთანავე ლორმა სოლისებრემ ჰკითხა ლორდს განხილეს; მმართველობამ მიიღო თუ არა ოქციდალური ცნობა სინკათის და- ცემის შესახებ. ლორდმა განხილვა უპასუხა: «მე ფრად მიმძიმს, მაგრამ უნდა გამოეყენებოდნენ შალატსა, რომ სინ- კათი მართლა დაიხურეს აჯანყებულებმა და მისი განხილვის მთლად ამოსწე- ვიტეს» (ევირილი პალატაში). მსუ- ჳან სოლისებრემ წაიკითხა შემდეგი: «შა- ლატა იმ დოკუმენტების განხილვის შემ- დგომ, რომელნიც ეგვიპტის საქმეთ შეე- სებან, დაწმუნდა, რომ სულანში მომს- დანნი სამწუხარო შემთხვევანი არიან შე- დგენი სამინისტროს სუსტი და გაუბე- დავი პოლიტიკისა». — «ბატონებო — სთქვა შემდეგ სოლისებრემ,—იმის გა- მო, რომ ჩვენი გარეუ საქმენი მეტის მეტად გამწვანებულნი არიან და ამ განმ- ნებების მიზეზი სამინისტროს პოლი- ტიკაა, გთხოვთ განვიცხვოთ მისი მოქ- მედება ამ უგანსკენდს დროს ეგვიპტე- სი მომხდარ შემთხვევათა შესახებ. ბა- ტონებო! ჩვენ უნდა განვსაჯოთ ესლა ფრად საუბრადღებო, სამწუხარო და შაშისშინი ინტელისის პატრონებისათვის შემთხვევანი, რომელთაც მთელი ინტელისი შეამწუხუნეს (ყური დაუგდეთ, ყუ- რი!) გორდოქანში აჯანყებულებმა და- მარცხეს და შემუხრეს ჯარი, რომლის უფროსსაც ინტელისის ოქციერი იყო და რომელიც ეგვიპტის მმართველობისაგან იყო გაგზავნილი. შეწამული ზღვის ნაპირებ- სუდ სოლის და ამოსწევიტეს აჯანყებულებ- მა მუხრე ჯარი, რომელიც იყო გაგზავ- ნილი აგრეთვე ეგვიპტის მმართველობის- საგან და რომელსაც უფროსებად ჰყვან- დენ აგრეთვე მისი დიდებულების დე- დოფლის ფრად ნიჭიერი ოქციერები. დასასრულ ჩვენ მოვამბინეთ დღეს თვით კეთილშობილი ლორდისაგან ფრად სამ- წუხარო ამბავი შესახებ მთელი განხი- ჳონის ამოწვევისა, რომლის უფრო- სსაც დიდი ვაჟ-განი ეგვიპტის ჯარის

კეთილშობილი კი აღარ არის, ის არის მშრომელი ადამიანი, ანუ, რო- გორც მდამბურად იტვიან, ის თავი- დამ ბოლომდის მუშა კაცი ჰნდება. ძეთილშობილს უნდა ეკითხებოდნენ დარდმანდული დროს გატარება, ქეიფი, თამაშობა, მეტი არაფერი.

თუ არა და ზრუნვა, თავის შეტ- კიება მერე ისიც როგორი საშუა- ლებით?..

აი, ეს არის გულის მოსაკლავი. შესდგა, ბატონებო, მთელი კომისია, რომელმაც გამოიძია კეთილშობილთა შემდგენა და იმის-და-კვალადობაზე დაუნიშნა — «შენ, ა—ო, გადა- გხდეს ამდენი და ამდენი; შენ, მ—ო, წარმოადგინე ოცი თუმანი; შენ, ც—ლო, ღარიბი კაცი ხარ, ათ თუმანს დაგაჯერებთ... თითო- როგორა... უნდა გამოვარდეს და ბა- ქიაობა დაიწყოს: «აი, შემდგენა მაქვს და საქვეყნო საქმისთვის არა ვზო- გამო...»

შთქვათ, მართლაც, ვისაც შემდე- ლება აქვს, იმან კიდევ გამოიღო ფუ-

ოფიცერი იყო, იმავე თემთაგან, რომ- ელთაც დაამარცხეს ბეგერ-ფაშა. ჩვენ გვინდა შევიტყოთ, რა უნდა გავეკუთბო- ნა სამინისტროს იმ გვანი მოქმედებით, რომელსაც ასეთი სამწუხარო შედეგი მოჰყვა. როდესაც მწვანე წიგნსა გვით- ხულობთ, იქიდან სჩანს, რომ ჩვენს მმართველობას ერთი შეცდომა კი არა, აუარებელი შეცდომები ჩაუდენია. იმათ, ვისიც მოკლეთაა განხილვისათ უბე- დურებანი, ვინც იცინ უოკლეივე, რა- ცა სდება, და არ მოქმედობენ მაშინ, როდესაც მოქმედება შეიძლება და მო- კლენიც არიან იმომქედონ, ვასუნი უნდა აგონ. მწვანე წიგნში ჩვენ სშირად ვხვდებით შემდეგ სიტყვებს: «მისი დიდე- ბულების მმართველობა არა კისრულობს ვასუნი გებას შესახებ განურადი გიქისა ექსპედიციისა. ეს მანქანება სერსიაა. შემდეგ ორატორს ულავარანია იმსუდ, რომ გლადსტონის სამინისტროს ჯერ უნ- დოდა გორდოქანი და დარჭრეა დე- ტრუბინა; შემდეგ დაიწყო ლავარანია, რომ ჩვენ ვასუნი გებულები არ ვართ სულანის საქმეებში, ამის გამო დას- ტრუბეს სედივი მარტო-მარტო, ღვთის ანხრად და აღარავითარს რჩევას არ ამ- ლეკვინო სულანის შესახებ. უგანსკენელი მოქმედებაც კაბინეტისა ის არის, რომ სინკათი დაეცა და მისი განხილვისი მთლად ამოიყლიტა.

«იმოდენი სისხლის დაღვრა,—გა- ნატრო ორატორმა,—იმოდენი ხალხის უბედურება და შუწუება, დამარცხება ეგ- ვიპტის ჯარისა, რომელსაც ინტელისის გენერალი ჰყვანდა უფროსად, სრულია- დაც არ არის შედეგი განსაზღვრული და მოსაზრებული პოლიტიკისა. სამი- ნისტრო პირველად რიგანად მოქმე- დობდა, შემდეგ ან სრულიად აღარას აკეთებდა, ან თუ მოქმედობდა, ისიც სუსტად, და ბოლოს საქმე იქამდინ მი- ვიდა, რომ მისი პოლიტიკა შეიქმნა აღრულობის პოლიტიკად. მე მინდა, ბატონებო, შევიტყო თქვენი აზრი—რით უნდა გათავდას უოკლეივე ესე?»

ლი, თვალი მოსთხარა ყველას, ვინც თავის შემდგენას ისე უღარაჯა, რომ «არცა რა ვინ შიგ გაუშვა, და არცა- რა შიგ გაუშვა». ამ შემდგენებლებმა რაც უნდა ჰქნან. მაგრამ ვისაც შიმი- შილისაგან კუჭი უხმება და ჯიბეში მხოლოდ თავგებს დარჩენიათ ადგი- ლი... ჰოი, სულ ამით ბრალი კი იყო ეს რალატი ხარჯების გაწერა: თი- თომ იმთავანმა ათ-ათი, ოც-ოცი თუ- მანი კიდევ მეტი შეიწერა! აბა, ისი- ნი არიან, რანიც არიან... იმ ლატ- აკებმა დაგვასენიდისეს დანარჩენნი, თორემ განა ყაბული ვახდება ვინ- მე?! ძვეყნის გულისთვის ჩოხებს კაინ- დით, გავყიდით და მაგ დიდებულ საქ- მეზე კი უკან ვერ დაიწვეთო.

მოდე შენა და ამისთანა მასხარა ადამიანებთან დაიჭირე საქმე...

მაინც ეს შორის მახრა მუდამ ასე- თი მეტიხარა იყო. რაც სასაცილო რამ არის, ჯერ პირველად იმან უნ- და დაჰკრას საყვირი, გაუშალოს ხე- ლები და ჩაიკონოს გულში. მაგრამ ნეტა ამას აჯერებდეს, კიდევ არას ვი-

სამინისტრო იმითი ვერ ამართლებს თავს, რომ აცხადებს—მე ვასუნი გე- ბელი არა ვარო. ის «გარედა აკლავა შა- სუსს მეწამული ზღვის ნაპირების შესა- სებ და აცხადებდა კიდევ, რომ უნდა დავიცვოთ ეგვიპტის უფლება ამ მასხა- შიან! მაგრამ 12 ნოემბრიდან დაწყე- ბილი აქამდინ არავითარი სემუალება არ უხმართათ უბედურ ტოკარის და სინკა- თის განხილვის განთავისუფლების- თვის. მე ვთქვი, რომ სამინისტრო არას აკეთებდა მთქვი, მაგრამ ასე არ უნდა გამოემთქვა, რადგანაც კაბინეტმა რალაც დაიწყო, მაგრამ დაიწყო თავის ჩქარა დაღუპვისათვის; იმან საქვეყნოდ გამო- აცხადა, რომ ურჩევს ეგვიპტეს სულანზე სედივი ადლოს... სამინისტრომ ვასუ- სის გებას არ იკისრა და ამით მრავალი გულადი ხალხი, მრავალი დედა-განი და ბავშვი განადა მსხვერპლად აღმოსავლე- თური ომისა, რომლის სამინისტროც სათ- ქმელადაც მხელდა. განა ეს დიდი დანა- მასული არ არის სამინისტროს მხრით!... ამ გვანი მოქმედება დირსია ჩვენგან განვიცხვისა, მარტო იმოდენი მანინ, რომ ჩვენ არ ვიყენეთ თანახმანნი ესე- თის უპატიურობისა...»

ლორდ განხილეს დაუწვევა მმართვე- ლობის პოლიტიკის მართლება, მაგრამ ძალიან სუსტად და შალატს 100 უმე- ტესობით (181 წინამდებდე 81) გარ- დაუწვევითა, რათა გამოეცხადოს სამი- ნისტროს განვიცხვა.

სინკათის აღებაზე ვრცელი და სრუ- ლი ცნობები ჯერ არ არის გამოცხადე- ბული განუთებში. ჯერ-ჯერობით მარ- ტო ის ვიცით, რომ ამ ქალაქის გუ- ბერნატორად და განხილვის სარდლა- თაც იყო ერთი ჩერქეზი, სახელად თუ- ძუქუბეი, ვანი ფრად გულადი, მხე და კარგი ვაჟ-განი, სინკათის აღებამდინ ამან რამდენჯერმე ისეთი ვაჟ-განობა ჩაიდინა, რომ მთელს აღმოსავლეთს სულანში ხმა გაუარდა და გიმობის სახელი დაიმსა- ხურა. თუმცა არც სათქმელი, არც საო- მანი მართლა არა ჰქონდა ბოლოს დროს

ტყოდო. ბდებმა და სხვა მაზრებიც უნდა გაატინგიცოს. მოუსვენარიით ეჩხირება ყველგან, ბასობს ხმა მალ- ლა, ქალაქად დაეცემა ხოლმე. შინ გაუბედავს სიტყვის შებრუნებას. ლა- პარაკში იმასთან თითქმის ვერას ვა- აწყობ. დასწყველა ღმერთმა—ეს ქვეყნის დღეგრძელობა ამასა და ამასა თხოულობსო, ეს კაცობრიობის წარ- მატება ამასა და ამას გვიბძანებსო. მა- ცო ვინ არის ჩემი მბძანებელი! თუ კი აქამდის მე ვიყავ სხვისი ბატონი, ესლა ისე დავმცირდებო, რომ ვიბა- ტონო ვინმე! მერე ისიც ადამიანი ხომ არ უნდათ ბატონად, რალაც სუ- ლელური წარმოდგენა, რომელსაც სულელურივე სახელი ჰქვია—«ქვეყ- ნის დღეგრძელობა», კაცობრიობის წარმატება».

სულაც არ გავიკვირდება, თქვენ- მა მზემ, რომ ახლა სხვა მაზრებშიც ასეთი განაჩენი დაადგინონ. მისთვის საკმაო უფვანოები სხვაგანაც მოიპო- ვებინან ესლა, გინდა შორის მაზრაც გაჩუმდეს და ხმა არ ამოიღოს...

ამის ჯარს, მაგრამ მანც მოსვენებას თურმე არ აძლევდა აჯანყებულებს, რომელნიც გორას ადგენ სინკათს. ბუკრი ჯარისაგან, უძლიერისაგან და სიმშლიანისაგან რამდენიმე ხანს ისე გამოიღვა, თუ უფრო-ბი, რომ კაცი კვლავ იტანობდა თურმე, მაგრამ მანც კიდევ ისე მხნედ და გაუკაცურად იყო, რომ ვეღარც აშტურებდა იმისი ქველობა. უკანასკნელ დრომდინ არც სცნობდა და, უკველი სამუშაოა, რაც კი კაცის ხელთ არის, ისმარა სინკათის დასაცვლად. ის რომ არ უფიქროს, სინკათი აქამდინ დიდის ხნის აღებული იქნებოდა. ერთის სიტყვით, მიუჭურჭ-ფაშა გმირი იყო და გმირულადაც მომკვდარა. უკანასკნელად კიდევ შთაბუნიბა მას თავისი ვაჟგანობა თავის სასოწარკვეთილი და მისწინილი ჯარისთვის და გამოუცხადებია მისთვის, რომ ჩვენ მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეგვიძლიან გადავრჩეთ სიკვდილს, თუ შუაზე გავაპოთ მტრის ჯარსა და გავრვიდებით; ამის შემდეგ აფეთქებინა თურმე თოფის წამლის საწურებები, გადასწვა სულ ერთხანად საომარი მასალები და მათი საწურებები, გამოუძვრა წინ თავის ჯარს და გამოვიდა ქალაქიდან. მტრის სარდლად რამან-დაჭმა იყო. დაინახა თუ არა თურქუ-ფაშის პატარა რაზმი, მტერი მამინათვე ეტყობა მას, მაგრამ იმულებული შეიქმნა რამდენჯერმე უკან დაეწია, ისე გმირულად თურმე იბრძოდა თურქუ-ბეი. ბოლოს, როგორც იყო, გატყეს ამ ვაჟგანობის პატარა გუნდი და დაიწყო სამინელი ხოცვა. ცხენები ოთხი ავად მყოფი სალდათი-ღა დაჩრქინდით და აჯანყებულებმა მარტო ესენი-ღა დასტოვეს ცოცხალი, დაჩრქინნი უკვანა — სალდათებიც და ქალაქის მცხოვრებნიც — სულ ერთხანად ამოხრეს. უკვანა მცხოვრებლებსაგან მარტო ერთი ქალაქის უადი და 30 კაცამდინ მოხუცებულები, ღვატები და ბავშვები-ღა გადაჩრქინდანი ცოცხანია.

სტალიკრაგვი

(ჩრდილოეთის სააგენტოსათვის.)

16 თებერვალს.

«Новое Время» შემდეგს თანაგრძობის სიტყვებს ამბობს იმპერატორი ვილჰელმისაგან წმ. გიორგის ჯვრის მიღების 70 წლის იუბილეის გამო; «ამ გვარძმურ კავშირს, როგორც რუსეთისა და პრუსიის შორის არსებობს, ბადალი არა აქვს ისტორიაში. ამ კავშირს დაეხმარა იმპერატორი ნიკოლოზის რაინდული ბუნება, მაგრამ სიმართლემ უნდა გვათქმევინოს, რომ ეს იმპერატორის ვილჰელმის კეთილმობილურ ხასიათსაც უნდა მიეწეროს; ვილჰელმი უოველთვის ერთგული იყო რუსეთისა, როგორც მაშინ, როცა ჯერ არ იყო მეფედ, ისე ტახტზე ასვლის შემდეგ. იმას უოველთვის ახსოვდა, რომ რუსეთი დაეხმარა პრუსიას

საპატრიო ადგილის მოპოებაში სხვათა სახელმწიფოთა შორის. თუმცა ახალის პოლიტიკურის თეორიის ძალით ხელმწიფეთა შორის მეგობრობასა და ნათესაობას არა აქვს უწინდელი მნიშვნელობა, მაინც იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ვილჰელმის მემკვიდრე იმავე გრძობით იხელმძღვანელებენ და გაჭირვების დროს რუსეთს ერთგულებას გაუწევენ.

გაზეთები თანაგრძობით ისენიებენ აგრეთვე ნემეცური «პრესის» ცნობას, ვითომც რუსეთის სამზღვარზე პრუსია იმდენი ჯარის მომატებას ადარა ჰფიქრობდეს, რამოდენის მომატებასაც უწინ აპირობდა.

ბარლინი. საპარადო სადილის წინად იმპერ. ვილჰელმმა უბოძა დიდ მთავარს მიხეილ ნიკოლ. ძეს შავი არწივის ჯაჭვი. სადილზედ იმპერატორმა ჭრანცუხელად წარმოასთქვა: «მე დიდად მოხარული ვარ განვიცხადოთ ის სიამოვნება, რასიამოვნებაც მაგრძნობინა ურადლებამ მისის დიდებულებისამ, რომელმაც მომიგონა ჩემგან წმ. გიორგის ჯვრის მიღების იუბილეის გამო რუსეთის ჯარში. გთხოვთ გადასცეთ იმპერატორს მადლობა. ვსვამ სადღეგძელოს მისის დიდებულების რუსეთის იმპერატორისას. დიდმა მთავარმა ვასუხად დალია სადღეგძელო იმპერატორის ვილჰელმისა. მეორე დღეს სადამოზედ დიდი მთავარი შტუტგარდს გაემგზავრება.

პარი. ინგლისელებს განზრახვა აქვთ მარტო სუაიმი დაოცვან. აჯანყებულების წინააღმდეგ გალაშქრებას ჯერ არ აპირობენ.

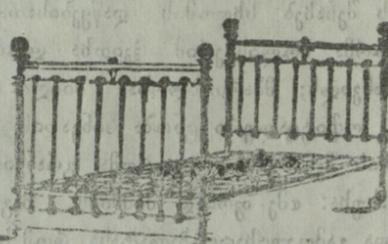
განსხალგანი

ბაიბა არჩენს მშობიარებს, დიქტერიტით ავადმყოფებს და აგრეთვე მუწუკიანებს უებარი მალამოთი. ადრესი: პატარა წყლის ქეჩა, სახლი № 7. (7-7)

კ. წულუკიძის სტაგვა

ქუთაისში დაიბეჭდა და გამოვიდა ქართული «მედიკალის კალენდარი», სადაც არის სომხური დღესასწაულების ცნობები და ისტორიული შემთხვევები. ფასი სამი აბაზი ას-ასობით შეიღველებს წესიერი პატივი. ისყიდება «მედიკალის კალენდარი» შ. რუსთველის თხზულება სურათით, პათი შაური, უსურათოდ შეიღვი შაური ას-ასობით შეიღველებს წესიერი პატივი. (30-30)

ინგლისური რაინის კარამოტაში

ერთის საწოლი 7 მანეთიდან და ორის საწოლი 14 მანეთიდან, მათი ლეიბები, ზღვის ბალახით გატენილი ნაღვან 8 მანეთამდინ. კიდევ შემდეგი ნიუთება იყიდება 25%-ით უფრო იათად, ვიდრე სხვაგან სადმე: ბრიტანის მეტალის ნიუთები, ჩაიდნები, სავარჯიშე, საშაქრე, ჩაისა და სტოლის კოვზები ჩანგლებითა, ფაღნოსი, დასადგმელი, პირის-საბანი, სტაქნები, სუფოანივი, საწყო,

რევი, რევიკები, გრაფინგები, საწაწური თეფები, ბლუდები, სასალათები, ტაშტები, სარძევეები, სამარილები, გარნიცის საფხევეები, უნაგირები კაცისა და ქალისა, ალირები, სლისტები, ტანის-მოსის დასავადებლები, სახალ მავრატლები, გაქსები, უთები, წისქვილები, სერსები, ქლები, კლიტები, ინგლისის თოფები და რეკლეკები, პიუბი, ზარინდები, კაპსიულები, საფანგები, ნაიბები, ვატერპრუტები, სახეები, ჩულქები, წინდები, სუფრები, სალქუტებისათვის რეკლები, კმაღიანი ტურტლები, მურაბები, კამფეტები, პიუგლები, სოუსები, ზღვის ბალახი, დამიკიტონები და სხ. ინგლისურს მალაზიებში №№ 156, 157, 158, 159 და 160. ამ ნომრებს ურადლება მიაქციეთ. (100-63)

ინგლისის მალაზიები

თის-აგოაჟანი

ამაგრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუში-სა 2 მან., გავზანით 2 მანეთი და 28 კამ. (100-99)

გაპ-მასტარი

აქვე იყიდება ქინის პომადოთების გასამაგრებლები. ფასი 1 მან. სლოტები თავის ტკივილის მოსასპობლად, ტუალეტის საპონი, ღუსები და სხვ.

საკლობუსო

კალმები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთაო ქალაქად. ერთადერთი სააკენტო-ინგლისის მალაზია. იქვეა აუარებული სხვა-და-სხვა გარის კალმები, უოველის, სელისათვის — 25% იათად, ვინც სხვაგან. იქვე: მელანი, ქალაქად, კანკურტები, რეკლები, ლაქი, ვარანდაში, პენალი, კალმები, ბუმიანგები, პორტსიგარები, ალბომები, რამები, მავრატლები, სამართებლები, სხთელი, სადესი, წარაშეები ტურტლების საწმედად (ბორაგისი), თეთრულისათვის, პატარა ხალკი ანტაგისათვის კლიანგები. ტასტები, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბეშე-ნი, ზარები, ბინკლები რეკლები, ვატერპრუტები, შინის-საათები, კომპასები, ტერმომეტრები, მუწუკები, ნემსები, მაგნატები, სვისტოკი, პომიჩი, ქამრები, სარტყლები. საყუდური, პრობები, საპრობები, კრანები, ძილტრები, შინტეკის თავის. ტანისმოსის, ცხენის და პატენტისანი მავრატები, კრავები, საქვიში ქალაქადი ვატერ-გლანტისათვის და სხვ. და სხვ. პატაში-20 კ. (100-33)

მაზანდა

ბორაგისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, ღუქნებში და ხელდახელ 1 თებერვლიდან 1 მარტამდე 1884 წ.

გამომცხვარი შური რუსეთის ფეფილისა	—	1 გარ.	5 კ.
აჭაურის ფეფილისა: პირველის ხარისხისა	—	1 გ.	3 კ.
მეორისა	—	1 გ.	2 1/2 კ.
იმეფე ფეფილ. თორნიში გამომცხვარი:			
პირველის ხარისხისა	—	1 გ.	5 კ.
მეორისა	—	1 გ.	3 1/2 კ.
მესამისა	—	1 გ.	3 კ.
ჯვარის-მამის შური:			
პირველის ხარისხისა	—	1 გ.	5 კ.
მეორის ხარისხისა	—	1 გ.	4 კ.
მესამისა	—	1 გ.	3 1/2 კ.
ძროხის ხორცი:			
პირველის ხარისხისა	—	1 გ.	9 კ.
მეორისა	—	1 გ.	8 კ.
სუგა	—	1 გ.	16 კ.
ცხვრის ხორცი	—	1 გ.	9 კ.
ღორის ღორცი:			
პირველის ხარისხისა	—	1 გ.	8 კ.
მეორისა	—	1 გ.	7 კ.

რეინის გზა

თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის 8 საათზედ და 31 წამ. დილით. თბილისიდან საშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან. თბილისიდან ბაქოსკენ 11 საათზედ და 11 წამ. ღამისა. ბაქოდგან თბილისისკენ 10 საათზედ და 23 წამ. დილისა. ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუადღ. უკან. ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ 5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან. ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილისა. ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილისა. ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი თბილისში შემოდის 10 საათზედ და 25 წამ. ღამისა. ბაქოდამ მომავალი შემოდის თბილისში 7 საათ. და 49 წამ. დილისა.